

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 08.02.2006
KOM (2006) 40 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

**FJÄRDE NATIONALRAPPORTEN FRÅN EUROPEISKA GEMENSKAPEN TILL
FÖRENTA NATIONERNAS RAMKONVENTION OM KLIMATFÖRÄNDRING**

(rapport som krävs enligt artikel 12 i Förenta nationernas ramkonvention om
klimatförändring)

{SEK(2006) 138}

Innehåll

1.	Sammanfattning	3
1.1.	Nationella förhållanden	4
1.2.	Inventering av växthusgaser	4
1.3.	Strategier och åtgärder	4
1.4.	Prognoser	5
1.5.	Sårbarhetsanalys, effekterna av klimatförändringen och anpassningsåtgärder	6
1.6.	Forskning och systematisk observation	6
1.7.	Finansiella resurser och tekniköverföring	7
1.8.	Utbildning, yrkesträning och allmänhetens medvetenhet	7

1. SAMMANFATTNING

Den fjärde nationalrapporten från Europeiska gemenskapen förbereds i enlighet med artikel 12 i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring.¹

Trots att Europeiska unionen med sina 25 medlemsstater bara svarar för 14 % av de globala utsläppen av växthusgaser har den under flera år redan gjort stora ansträngningar för att motverka klimatförändringar. De beslutsamma insatserna på hemmaplan stöder också EU:s roll att leva upp till sina ambitioner som internationellt föredöme. Konkret tar sig detta uttryck i de åtgärder och bestämmelser på EU-nivå som infördes genom Europeiska klimatförändringsprogrammet. Varje medlemsstat genomför också egna åtgärder som diskuteras i rapporten för respektive land. Insatserna i Europeiska klimatförändringsprogrammet omfattar alla sektorer i ekonomin, bland annat hushållen, industrin, handeln och transportsektorn.

EU:s klimatpolitik sträcker sig längre än till 2012. Många EU-åtgärder som redan är i kraft kommer att fortsätta att spela en viktig roll även efter den första åtagandeperioden enligt Kyotoprotokollet. Även EU:s system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser kommer att tillämpas efter 2012. Den andra fasen av Europeiska klimatförändringsprogrammet inleddes redan i oktober 2005 och omfattar avskiljning och lagring av koldioxid, utsläpp från vägfordon, luftfart samt strategier för att hantera effekterna av klimatförändringar. Dessa åtgärder sänder starka, långsiktiga signaler till industrin, medlemsstaternas regeringar och det vidare internationella samfundet att EU tänker ta krafttag mot klimatförändringarna, och att man förväntar sig att alla EU-institutionerna samt företag och medborgare i EU drar sitt strå till stacken.

Europeiska kommissionen är fast besluten att genomföra dessa åtgärder mot klimatförändringar och samtidigt ta hänsyn till EU-ländernas ekonomiska utveckling och EU-medborgarnas välfärd. Kommissionen kommer särskilt att se över framstegen och utforska nya tänkbara åtgärder för att systematiskt utnyttja kostnadseffektiva alternativ för att minska utsläppen i linje med Lissabonstrategin².

I Europeiska kommissionens föreslagna strategi för ytterligare åtgärder efter 2012 betonas behovet av ett bredare deltagande från länder och sektorer, utveckling av koldioxidsnål teknik, fortsatt och utökad användning av marknadsmekanismer, samt behovet av anpassning till klimatförändringens oundvikliga effekter.

EU arbetar också internationellt för att hjälpa länder utanför unionen att minska sina utsläpp av växthusgaser. För närvarande arbetar man med länder i hela världen för att stödja införandet av förnybara energikällor och främja en effektiv energianvändning i syfte att öka människors livskvalitet och bidra till en hållbar utveckling. EU ger också ekonomiskt stöd till program för olika ändamål, t.ex. användning av solenergi för att tillhandahålla rent dricksvatten i Sahelområdet, högre energieffektivitet och ökad användning av förnybara energikällor i Kina, skogsplantering för att ge CDM-intäkter (mekanismen för en ren

¹ På grundval av rådets beslut 94/69/EG av den 15 december 1993 om slutande av Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring (EGT L 33, 7.2.1994)

² KOM(2005) 35 slutlig, 9.2.2005 - Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: "Seger i kampen mot den globala klimatförändringen" http://europa.eu.int/comm/environment/climat/pdf/comm_en_050209.pdf

utveckling) i Sydamerika, samt stärka den institutionella kapaciteten för att motverka klimatförändringar i Indien.

EU har hittills gjort goda framsteg. Ytterligare framsteg är dock beroende av hur snabbt och effektivt medlemsstaterna kan genomföra gemenskapens lagstiftning och sina egna åtgärder. De samlade prognoserna för EU-15 visar att Kyotomålet kan uppfyllas, förutsatt att medlemsstaterna genomför de ytterligare åtgärder de planerar och använder flexibla mekanismer.

Att uppfylla åtagandena enligt Kyotoprotokollet är inte slutmålet för EU:s arbete, och därför förespråkar man också mer omfattande utsläppsminskningar för att stoppa den globala klimatförändringen. EU är berett att ta sin del av ansvaret för att minska människans påverkan på klimatsystemet.

1.1. Nationella förhållanden

- Europeiska unionens institutionella system är unikt med 25 medlemsstater som delegerar sin suveränitet över vissa områden till självständiga institutioner.
- Bruttonationalprodukten (BNP) för EU-15 har ökat med 18 % i reala termer mellan 1995 och 2002 (en genomsnittlig årlig ökning på över 2 %) vilket medför att även växthusgasutsläppen pressas upp.
- Energiintensiteten har minskat avsevärt sedan 1990.
- Den förnybara energins andel av energiförsörjningen är för närvarande 6 % och den förväntas öka avsevärt under de kommande åren.
- Användningen av jordbruksmark minskar medan skogsarealen stadigt ökar.

1.2. Inventering av växthusgaser

- De totala utsläppen av växthusgaser i EU-25 (förutom förändrad markanvändning och skogsbruk) minskade med över 5 % mellan 1990 och 2003. I EU-15 minskade de med nästan 2 % under samma period.
- Under de senaste fem åren har utsläppen från EU-15 i genomsnitt legat nästan 3 % under nivån 1990.
- Utsläppen av koldioxid (CO₂) och andra växthusgaser ökade med 1,3 % i EU-15 under 2003 jämfört med 2002. Detta berodde huvudsakligen på en ökad användning av kol för produktion av el under 2003.

1.3. Strategier och åtgärder

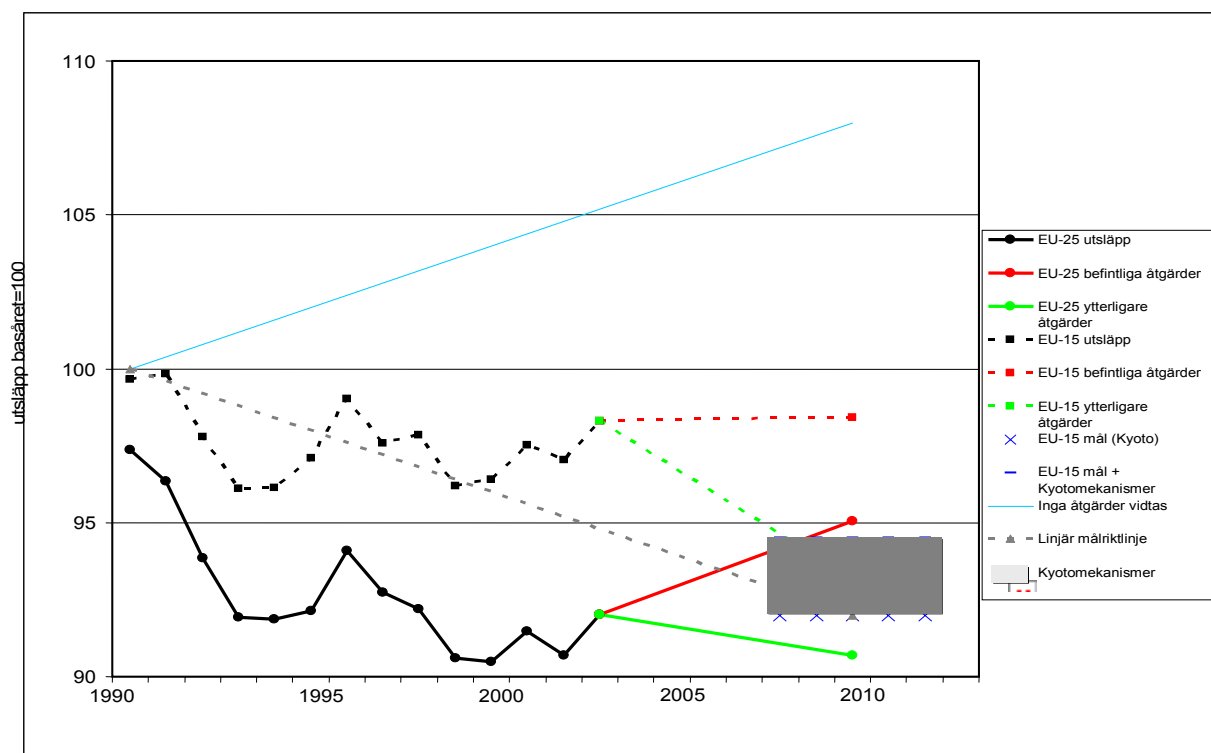
- Under 2005 togs världens första internationella system för handel med utsläppsrätter för koldioxidutsläpp i drift i EU.
- Den överväldigande majoriteten av de strategier och åtgärder som kommissionen har identifierat som prioriterade för EU till följd av det arbete som genomförts i Europeiska klimatförändringsprogrammet I har nu genomförts.

- Europeiska klimatförändringsprogrammet är fortfarande den viktigaste strategiramen för att ta itu med de utmaningar som följer av klimatförändringen, och i programmets andra fas fokuseras särskilt på transportsektorn (inklusive utsläpp från luftfart och fordon), avskiljning och lagring av koldioxid och EU:s roll för att minska sårbarheten och främja anpassningen.
- Europeiska gemenskapen har nya strategiåtgärder för de flesta sektorer.
- Tack vare kopplingarna till Kyotomekanismerna garanteras att EU:s system för handel med utsläppsrätter även bidrar till tekniköverföring till utvecklingsländerna.
- Europeiska gemenskapens åtgärder stärker och stödjer ett antal nationella åtgärder för att minska klimatförändringen.

1.4. Prognoser

- År 2010 beräknas utsläppen av växthusgaser i EU-25 ligga 5 % under nivån 1990 till följd av de åtgärder som redan håller på att genomföras.
- År 2010 beräknas utsläppen av växthusgaser utan markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i EU-15 ligga 1,6 % under basårets nivå till följd av åtgärder som redan håller på att genomföras. Om man inkluderar de minskningar som medlemsstaterna förväntas uppnå genom att använda sig av Kyotomekanismer kommer de beräknade utsläppen år 2010 att ligga 4,1 % under basårets nivå.
- Redan genom att genomföra befintliga och ytterligare föreslagna åtgärder beräknas utsläppen av växthusgaser i EU-25 minska med 9,3 % år 2010 jämfört med nivån 1990 och i EU-15 beräknas utsläppen minska med 6,8 % år 2010 jämfört med basåret. Användningen av Kyotomekanismer kommer till slut att leda till att de totala utsläppen för EU-15 minskar med över 8 % till år 2008-2012 jämfört med basåret vilket innebär att de gemensamma Kyotomålen uppfylls.

Fig. 1: Faktiska och beräknade utsläpp (utan markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk) för EU-15 och EU-25

Anmärkningar: Y-axelns skala avser basåret. För de flesta medlemsstater är basåret 1990 för koldioxid (CO₂), metan (CH₄) och dikväveoxid (N₂O), men 1995 för fluorerade gaser. Följande undantag gäller dock: Basåret för koldioxid, metan och dikväveoxid är genomsnittet för åren 1985-1987 för Ungern, 1986 för Slovenien och 1988 för Polen. Basåret för fluorerade gaser är 1990 för Frankrike och Finland. Detta innebär att 1990 års värde för EU-15 och EU-25 inte är exakt 100. Beteckningen inga åtgärder beskriver de beräknade utsläppen utan några klimatrelaterade åtgärder eller strategier.

1.5. Sårbarhetsanalys, effekterna av klimatförändringen och anpassningsåtgärder

- Den beräknade höjningen av havsnivån kan komma att påverka upp till 68 miljoner människor i EU.
- Temperaturerna förväntas öka vilket kommer att leda till fler dödsfall beroende på höga temperaturer under sommaren men färre dödsfall beroende på kylan under vintern.
- Norra Europa förväntas få ökad nederbörd medan södra Europa förväntas få minskad nederbörd och möjligen fler perioder med torka.
- Europeiska kommissionen deltar redan i vissa anpassningsrelaterade aktiviteter genom driften av ett EU-täckande förvarningssystem för översvämningar och skogsbränder.
- Under Europeiska klimatförändringsprogrammets nästa fas planeras det nya anpassningsarbeten.

1.6. Forskning och systematisk observation

- Budgeten för det temaområde i sjätte ramprogrammet som omfattar klimatförändring ligger på 2,12 miljarder euro. Detta belopp förväntas öka i sjunde ramprogrammet.

- Internationellt samarbete är en nödvändig del av de prioriterade temaområdena.
- Ett stort antal projekt som handlar om klimatforskning, inverkan, anpassning och begränsning har fått stöd av Europeiska unionen.
- Europeiska kommissionens gemensamma forskningscenter (GD GFC) har fokuserat sina forskningsaktiviteter till viktiga strategiområden, inbegripet klimatiförändring.
- Som deltagare i Gruppen för jordobservation (Group on Earth Observations – GEO) arbetar EU för att samordningen och harmoniseringen av jordobservationssystemen skall ligga på en oöverträffat hög nivå. Detta arbete syftar till att skapa det Globala systemet av jordobservationssystem (Global Earth Observation System of Systems – GEOSS).

1.7. Finansiella resurser och tekniköverföring

- Europeiska unionen är en mycket betydande bidragsgivare inom området för utvecklingssamarbete.
- En särskild strategi har föreslagits och en åtgärdsplan håller för närvarande på att genomföras för att bistå de utvecklingsländer som är partners till EU med att ta itu med de problem som följer av klimatiförändringen.
- Nästan 200 projekt med en sammanlagd budget på 300 miljoner euro har visat sig ha delar som är relevanta för klimatiförändringen.
- Forskning och vetenskapligt tekniskt samarbete med utvecklingsländer är nyckelinstrument för att genomföra EU-strategin om klimatiförändring och utveckling. Alla partnerländer kan delta i gemenskapens forskningsprogram (sjätte ramprogrammet).

1.8. Utbildning, yrkesträning och allmänhetens medvetenhet

- Europeiska kommissionen har åtagit sig att följa principerna om öppen förvaltning och tillhandahåller en stor mängd information till allmänheten på flera olika sätt.
- Europeiska kommissionens webbplats är en rik källa till information om vilka åtgärder som gemenskapen vidtar och vilka frågor som debatteras, inbegripet klimatiförändring.
- Det europeiska miljöpriserna som delas ut av Europeiska kommissionen har som mål att ge erkännande åt och främja företag som gjort stora bidrag till hållbar utveckling.
- ”Green Week 2005” handlade helt och hållet om klimatiförändring och under denna vecka sammanförs aktörer på miljöområdet för att ”tänka högt” om hur vi kan förändra vårt beteende.
- EU:s medlemsstater stödjer aktiviteter som leds av FN i enlighet med artikel 6 i Förenta nationernas ramkonvention om klimatiförändring (Utbildning, yrkesträning och allmänhetens medvetenhet). Dessa aktiviteter har sedan 2002 inkluderat flera regionala seminarier, FN:s inledande arbete med att utveckla en Internetbaserad clearingorganisation för information samt de aktiviteter som de enskilda medlemsstaterna själva genomför.